

RTU studiju kurss "Darba un apkārtējās vides aizsardzība"

22000 Inženierekonomikas un vadības fakultāte

Vispārējā informācija

Kods	IDA304
Nosaukums	Darba un apkārtējās vides aizsardzība
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Valentīna Urbāne - Doktors, Pētnieks
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss sniedz zināšanas par ķīmisko vielu raksturojumu un bīstamību un darba vides aizsardzības paņēmieniem, ņemot vērā Starptautiskās Darba Organizācijas konvenciju un ES tiesību aktu prasības. Studiju kurss dod zināšanas par ķīmisko vielu struktūru un bīstamību dzīvam organismam. Studenti iegūst zināšanas par darba vides riskiem un to novēršanas metodēm, vides aizsardzību ES un Latvijā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas un praktiskas iemaņas par darba aizsardzību darba vidē, kur izplātās bīstamas vielas un putekļi, darba vides risku novērtēšanu un to samazināšanu Studiju kursa uzdevumi ir: 1. Sniegt vispusīgas zināšanas un rekomendācijas par ķīmisko vielu drošo lietošanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. 2. Sniegt zināšanas par apkārtējo vidi un tās aizsardzību, saskaņā ar ES un LR tiesību aktiem.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studenti patstāvīgi apgūst teorētisko materiālu, izpilda patstāvīgos darbus, analizē situācijas, piedalās diskusijās. Nosaka riskus vielu uzmantošanas, glabāšanas un transportēšanas laikā.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Urbāne V., Lavendele S., "Bīstamo vielu pielietošanas drošība" II izdevums RTU, 2009. 2. Vides zinātne. M.Kļaviņa red. LU Akadēmiskais apgāds, 2008. – 599 lpp. Papildu/Additional: 4. MK noteikumi 325 "Darba aizsardzības prasības saskarsmē ar ķīmiskajām vielām darba vietā" (15.05.2007.). 5. Torlley's health and safety at work .Handbook , 2019; 6. Occupational and environment safety and health /editor: Pedro M , Arezes (and vēl 8 redaktori) SPringa 2019 xvi 805 lpp. 7. European Agency Safety and Health at Work /EASHN/:http://www.osha.eu. 8. Handbook of safety principles. London 2019. 710 p. 9. Safety at work and emergency control, Candella Benedito. Madrid, 2019. 10. Latvijas republikas spēkā esošie likumi, normatīvie akti un standarti darba un vides aizsardzības jomā. 11. Interneta materiāli: http://osha.lv. 12. P.Tint, V.Urbane, J.Ievins. Prevention The impact of Chemicals on the Health of Workers in Fibreglass Industry. Estonian University of Life Sciences, 2017. Vol 15. p. 2195-2206. 13. V. Urbane, P.Tint, J.Ievins. The Co-influence of Noise and Carbon Dioxide on Humans in the Work and Living Environment. Estonian University of Lifr scieebces.2020. Vol. 18 p.1056-1067. 14. T.Tambovceva, V.Urbane, J.Ievins. Innovation in Construction Waste Management: Case of Latvia. 2020. Sumy State University , Ukraine . Marketing and management of innovations . Vol.3, p. 234-248.2020.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Pamatzināšanas fizikā, matemātikā, ķīmijā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Darba aizsardzības organizācijas principi kokapstrādes un tekstilizstrādājumu uzņēmumos.	1	0	1	0
Mašīnu un iekārtu drošības pamatprincipi.	1	1	1	1
Darba vietu plānošanas pamatprincipi.	3	2	2	3
Ergonomika kokapstrādes un tekstilizstrādājumu uzņēmumā.	1	2	1	2
Vibrācijas novēršanas metodika darba vietās.	2	1	1	2
Trokšņa novērtēšanas metodika darba vietās.	1	2	1	2
Darba aprīkojums un tā uzraudzības pamatprincipi uzņēmumā.	2	2	1	3
Smagumu pārvietošana un tā mehānizācijas risinājumi.	2	3	2	3
Darba risku vērtēšana darba vietā	4	4	2	6
Bīstamās un kaitīgās vielas darba vidē un aizsardzība no tām.	5	5	3	7
Bīstamo vielu klasifikācija.	2	3	1	4
Vides pārvaldības sistēmas principi, veidošana un vadīšana.	4	4	2	6
Drošie darba paņēmieni, strādājot bīstamo vielu vidē.	5	5	3	7
Bīstamo vielu atkritumu apsaimniekošanai.	5	5	3	7

Vides aizsardzība ES un Latvijā.	2	1	1	2
Kopā:	40	40	25	55

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Pārzina faktorus, kuri ietekmē apkārtējo vidi. Spēj identificēt šos faktorus dažāda veida uzņēmumiem, organizācijām un institūcijām.	Darbs grupā.
Pārzina, kuriem uzņēmumiem ir nepieciešams aprēķināt dabas resursu nodokli. Spēj aprēķināt nodokli dažādiem uzņēmumiem.	Patstāvīgs darbs par dažādu uzņēmumu situāciju analīzi, dabas resursu nodokļu praktiskais aprēķins.
Izprot kas ir vides programma un spēj to patstāvīgi izveidot.	Patstāvīgais darbs, kura rezultātā tiek izveidota vides programma.
Prot novērtēt darba riskus attiecīgas bīstamas vielas klātbūtnei darba vidē.	Darbs grupā.
Spēj pielietot studiju kursa ietvaros apgūtās zināšanas ikdienas darbā.	Eksāmens.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Izpildīts grupu darbs	25
Izpildīts patstāvīgais darbs	35
Nokārtots eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	1.5	0.0	0.5		*	